

Ett undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

*Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen,
(SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)*

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2009

ISBN 978-91-38-23255-2
ISSN 0284-6012

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Författningsförslag	7
1.1 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	7
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	10
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.....	13
2 Ärendet	17
3 EG-rättsliga och nationella bestämmelser om redovisning	19
4 Överväganden och förslag	23
4.1 Vissa företag undantas från skyldigheten att upprätta koncernredovisning	23
4.2 Redovisning av utgifter för företagsbildning	25
5 Ikraftträdande	27

6	Förslagets konsekvenser	29
7	Författningskommentar	33
7.1	Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	33
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	36
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.....	38
Bilaga	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG av den 18 juni 2009 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning.....	41

Sammanfattning

I promemorian föreslås vissa förenklingar i årsredovisningslagstiftningen. Ändringarna innebär att ett moderföretag inte behöver upprätta koncernredovisning, om samtliga dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till kravet på rättvisande bild av ställningen och resultatet för koncernen. Koncernredovisning ska då bara upprättas, om flera dotterföretag tillsammans har mer än ringa betydelse.

Förslaget genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG av den 18 juni 2009 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning.

Frågan om lättnader för vissa företag att lämna upplysningar om kostnader för företagsbildning i noter till årsredovisningen, som också behandlas i direktivet, bedöms inte föranleda några ändringar i svensk lagstiftning.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2010.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554)

dels att 7 kap. 1 och 32 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §²

Ett moderföretag *skall* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 2 eller 3 §.

Ett moderföretag *ska* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 2, 3 eller 3 a §.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG av den 18 juni 2009 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning (EUT L 164, 26.6.2009, s. 42, Celex 32009L0049).

² Senaste lydelse 1999:1112.

3 a §

Ett moderföretag behöver inte upprätta koncernredovisning, om moderföretagets samtliga dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till kravet i 6 § på rättvisande bild. Koncernredovisning ska dock upprättas, om flera dotterföretag tillsammans har mer än sådan ringa betydelse.

32 §³

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1–3 §§ om skyldighet att upprätta koncernredovisning, 2. 4 § första stycket 4 om förvaltningsberättelse, 3. 7 § vad gäller hänvisningarna till 2 kap. 5 § om språk och form och 2 kap. 7 § om undertecknande, 4. 12 § första stycket om värderingsprinciper, 5. 14 § vad gäller hänvisningarna till följande bestämmelser i 5 kap.: – 4 § om uppgifter om taxeringsvärden, – 12 § om lån till ledande befattningshavare, – 15 § första och tredje styckena om en ekonomisk förenings eget kapital, – 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret, – 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,	1. 1–3 a §§ om skyldighet att upprätta koncernredovisning,

³ Senaste lydelse 2009:34. En ändring av paragrafen föreslås även i SOU 2008:67.

- 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
 - 22 § om pensioner och liknande förmåner,
 - 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
 - 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och
 - 25 § om avtal om avgångsvederlag,
6. 31 § första stycket, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll, och
7. 31 § andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag dels att 7 kap. 1 och 7 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §²

Kreditinstitut och värdepappersbolag som är moderföretag och sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket *skall* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 5 §.

För finansiella holdingföretag som omfattas av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar *skall* en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncernredovisningen.

Kreditinstitut och värdepappersbolag som är moderföretag och sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket *ska* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 5 *eller 6 a §*.

För finansiella holdingföretag som omfattas av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar *ska* en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncernredovisningen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG av den 18 juni 2009 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning (EUT L 164, 26.6.2009, s. 42, Celex 32009L0049).

² Senaste lydelse 2006:1378.

6 a §

Ett moderföretag behöver inte upprätta koncernredovisning, om moderföretagets samtliga dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till kravet i 7 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554) på rättvisande bild. Koncernredovisning ska dock upprättas, om flera dotterföretag tillsammans har mer än sådan ringa betydelse.

7 §³

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § första och tredje styckena om skyldighet att upprätta koncernredovisning och i vissa fall kapitaltäckningsanalys,

2. 2 § vad gäller hänvisningen till

a) 7 kap. 4 § första stycket 4 årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelse,

b) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

c) 7 kap. 31 § andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,

3. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

³ Senaste lydelse 2009:35. En ändring av paragrafen föreslås även i SOU 2008:67.

- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
 - 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
 - 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
 - 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
 - 22 § om pensioner och liknande förmåner,
 - 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
 - 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och
 - 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- c) 5 kap. 2 § 2 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,
- d) 5 kap. 4 § 3–6 denna lag om indelning av eget kapital,
- e) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen,
- f) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt
4. 5 *och* 6 §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas. 4. 5–6 *a* §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Häriigenom föreskrivs¹ att 7 kap. 2 och 5 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

2 §²

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § ska följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

2 § om när koncernredovisning inte behöver upprättas, 2 och 3 a §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas,

4 § 1–4 om koncernredovisningens delar,

5 § om dotterföretag som ska omfattas av koncernredovisningen,

6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,

7 § andra stycket om valuta,

8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,

9 § om minoritetsandelar,

10 § om balansdag,

12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,

13 § om elimineringar mellan koncernföretag,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG av den 18 juni 2009 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning (EUT L 164, 26.6.2009, s. 42, Celex 32009L0049).

² Senaste lydelse 2009:36.

- 15 § om förändringar i koncernens sammansättning,
- 16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag ska räknas in i koncernredovisningen,
- 25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag ska räknas in i koncernredovisningen, och
- 31 § andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.

5 §³

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

- 1. 1 § om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
- 2. 2 § vad gäller hänvisningarna till
 - a) 7 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554) om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
 - a) 7 kap. 2 och 3 a §§ årsredovisningslagen (1995:1554) om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
 - b) 7 kap. 4 § första stycket 4 samma lag om förvaltningsberättelse,
 - c) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,
 - d) 7 kap. 31 § andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,
- 3. 3 § 1, 2 och 4 såvitt avser hänvisningen till 7 kap. 12 § första stycket årsredovisningslagen, med särskilda regler om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
- 4. 4 § vad gäller hänvisningarna till
 - a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

³ Senaste lydelse 2009:36. En ändring av paragrafen föreslås även i SOU 2008:67.

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, samt
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 3 och 7 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 3 § 4 denna lag om villkorad återbäring,

e) 5 kap. 4 § 1–3, 5 och 7–9 denna lag om eget kapital och avsättningar,

f) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

g) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2 Ärendet

Inom Europeiska unionen (EU) pågår ett arbete för att åstadkomma regelförenklingar för europeiska företag, främst aktieföretag. Inom ramen för detta arbete har Europeiska kommissionen (EG-kommissionen) presenterat två olika paket med ett antal åtgärder som har bedömts lämpliga för snabba åtgärder¹. I juni 2009 har det, inom ramen för åtgärdsprogrammet, antagits ett direktiv som medger att vissa företag undantas från kravet på att upprätta koncernredovisning och som medger lättnader för medelstora företag från kravet att lämna upplysningar om bolagsbildningskostnader i noter till årsredovisningen (nedan kallat ändringsdirektivet).²

Ändringsdirektivet ska vara genomfört i medlemsstaterna före den 1 januari 2011.

I denna promemoria behandlas genomförandet i svensk rätt av nämnda ändringsdirektiv.

¹ KOM (2007) 23 slutlig och KOM (2008) 141 slutlig.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG av den 18 juni 2009 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning (EUT L 164, 26.6.2009, s. 42, Celex 32009L0049).

3 EG-rättsliga och nationella bestämmelser om redovisning

Inom EU har det antagits ett antal direktiv som behandlar redovisningsfrågor. Det fjärde bolagsrättsliga direktivet³ syftar till att harmonisera medlemsstaternas regler om uppställningen av och innehållet i företagens årsbokslut och förvaltningsberättelser samt offentliggörandet av dessa. Direktivet gäller för aktiebolag samt vissa handelsbolag och kommanditbolag.

Det sjunde bolagsrättsliga direktivet⁴ behandlar skyldigheten att upprätta koncernredovisning, dvs. en gemensam redovisning för en grupp företag som ingår i samma koncern. Reglerna gäller för svenska aktiebolag samt vissa handelsbolag och kommanditbolag.

Särskilda redovisningsbestämmelser för banker och andra finansiella institut samt försäkringsbolag finns i det s.k. bankredovisningsdirektivet⁵ och i det s.k. försäkringsredovisningsdirektivet⁶. Dessa direktiv hänvisar i många avseenden till de fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven.

³ Rådets fjärde direktiv av den 25 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978, s. 11, Celex 31978L0660).

⁴ Rådets sjunde direktiv av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning (EGT L 193, 18.7.1983, s. 1, Celex 31983L0349).

⁵ Rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT L 372, 31.12.1986 s. 1, Celex 31986L0635).

⁶ Rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EGT L 374, 31.12.1991 s. 7, Celex 31991L0674).

Svenska lagregler om redovisning finns framför allt i årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Årsredovisningslagen ska tillämpas av i stort sett samtliga företag som är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Finansiella företag ska i stället tillämpa ÅRKL (banker, kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar, Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan och värdepappersbolag) eller ÅRFL (försäkringsbolag och understödsföreningar). I ÅRKL och ÅRFL finns hänvisningar till de bestämmelser i årsredovisningslagen som ska tillämpas även av de finansiella företagen.

Årsredovisningen är en offentlig och sammanfattande redovisning av ett företags ställning vid ett visst tillfälle. Den visar också resultatet för det gångna räkenskapsåret. Den består av en balansräkning, en resultaträkning, noter och en förvaltningsberättelse. För större företag ska årsredovisningen även innehålla en finansieringsanalys som visar företagets finansiering och kapitalinvesteringar under räkenskapsåret.

Koncernredovisningens delar är desamma som de som ingår i en årsredovisning för större företag.

Svenska regler om koncernredovisning finns i 7 kap. årsredovisningslagen, 7 kap. ÅRKL samt 7 kap. ÅRFL. Som huvudregel gäller att ett moderföretag ska upprätta koncernredovisning (7 kap. 1 § årsredovisningslagen). Ett moderföretag som också är dotterföretag behöver dock inte, under vissa förutsättningar, upprätta koncernredovisning om företaget och dess samtliga dotterföretag omfattas av en koncernredovisning som upprättas av ett överordnat moderföretag (7 kap. 2 §). Inte heller moderföretag i mindre koncerner behöver upprätta koncernredovisning (7 kap. 3 §). Vad som avses med mindre koncerner framgår av 1 kap. 3 § första stycket 6 och 7. Detta undantag för mindre koncerner gäller inte för finansiella företag.

Koncernredovisningen ska som huvudregel omfatta samtliga dotterföretag. Ett dotterföretag behöver dock inte omfattas av

koncernredovisningen, om företaget är av ringa betydelse med hänsyn till kravet på att koncernredovisningen ska ge en rättvisande bild av ställningen och resultatet för de företag som omfattas av koncernredovisningen. Om flera dotterföretag tillsammans har mer än sådan ringa betydelse, ska de dock omfattas av koncernredovisningen (7 kap. 5 §).

4 Överväganden och förslag

4.1 Vissa företag undantas från skyldigheten att upprätta koncernredovisning

Förslag: Ett moderföretag ska inte behöva upprätta en koncernredovisning, om dess dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till syftet att ge en rättvisande bild av koncernen.

Skälen för förslaget: En koncernredovisning ska som utgångspunkt omfatta samtliga dotterföretag. Om ett dotterföretag endast har ringa betydelse med hänsyn till syftet att ge en rättvisande bild av koncernen, behöver detta företag dock inte omfattas av en koncernredovisning (7 kap. 5 § årsredovisningslagen). Denna bestämmelse går tillbaka på artikel 13 i det sjunde bolagsrättsliga direktivet, som är tvingande för medlemsstaterna. Innebörden av begreppet rättvisande bild är delvis oklar, men bör förstås så att års- eller koncernredovisningen ska innehålla sådan ekonomisk information att läsaren kan få en så riktig bild som möjligt av bolagets ekonomiska situation (se prop. 1995/96:10 Del 2 s. 11).

Det sjunde bolagsrättsliga direktivet kräver enligt sin hittillsvarande lydelse att koncernredovisning ska upprättas även av ett moderföretag som endast har dotterföretag som är av ringa betydelse. Detta medför extra kostnader, men ger i princip ingen annan information om koncernens resultat och ställning än den som framgår av moderföretagets egen årsredovisning. Kravet på att en koncernredovisning alltid ska upprättas leder med andra

ord till en onödig administrativ börda. Enligt ändringsdirektivet behöver därför koncernredovisning inte upprättas om moderföretaget endast har dotterföretag av ringa betydelse (eng. "are not material"), både sett för sig och sammanlagt.

I enlighet med ändringsdirektivet bör det införas en bestämmelse i årsredovisningslagen som uttryckligen undantar moderföretag, vars dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till syftet att ge en rättvisande bild av koncernen, från skyldigheten att upprätta en koncernredovisning. Om två eller fler dotterföretag tillsammans har mer än sådan ringa betydelse, måste dock koncernredovisning upprättas. Ett exempel på när ett dotterföretag endast har ringa betydelse är om dotterföretaget är vilande (se prop. 1995/96:10 Del 2 s. 138).

Ändringen får störst betydelse för noterade företag. Noterade företag som måste upprätta koncernredovisning ska nämligen tillämpa den s.k. IAS-förordningen⁷. Detta innebär att koncernredovisningen ska upprättas i enlighet med redovisningsstandarder som ges ut av International Accounting Standards Board. Redovisningsstandarderna kallas för International Financial Reporting Standards (IFRS). Tidigare utgivna standarder kallas International Accounting Standards (IAS). Tillämpningen av IFRS och IAS kan vara betungande för företagen.

I årsredovisningslagstiftningen anges vilka bestämmelser om koncernredovisning som ska tillämpas av företag som omfattas av den s.k. IAS-förordningen (7 kap. 32 § årsredovisningslagen, 7 kap. 7 § ÅRKL och 7 kap. 5 § ÅRFL). Av dessa bestämmelser följer att undantaget i 7 kap. 5 § årsredovisningslagen, enligt vilket vissa dotterföretag inte behöver omfattas av en koncernredovisning, inte gäller för noterade företag. Alla dotterföretag måste alltså omfattas av en koncernredovisning. Även de internationella redovisningsstandarderna kräver att samtliga dotterföretag ska omfattas av en koncernredovisning (IAS 27 punkt 12).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1, Celex 32002R1606).

För noterade företag som endast har dotterföretag av ringa betydelse innebär de föreslagna ändringarna en lättnad, eftersom företagen inte behöver upprätta koncernredovisning. Därmed behöver de inte heller tillämpa IFRS och IAS, eftersom endast företag som ska upprätta koncernredovisning måste tillämpa dessa redovisningsstandarder.

För företag som inte är noterade innebär ändringarna närmast ett förtydligande. För företag som endast har dotterföretag av ringa betydelse torde nämligen följderna av 7 kap. 5 § årsredovisningslagen, om vilka dotterföretag som inte behöver omfattas av koncernredovisningen, vara att koncernredovisning över huvud taget inte behöver upprättas.

Av bankredovisningsdirektivet och försäkringsredovisningsdirektivet framgår att finansiella företag ska upprätta koncernredovisning i enlighet med det sjunde bolagsrättsliga direktivet, med vissa undantag som saknar intresse i detta sammanhang. Bestämmelsen om undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning bör även gälla för finansiella företag.

Årsredovisningslagens bestämmelser om koncernredovisning gäller även för andra moderföretag än aktiebolag och sådana handelsbolag som omfattas av det sjunde bolagsrättsliga direktivet. Exempelvis omfattas ekonomiska föreningar och vissa stiftelser. Samma regler bör i detta avseende gälla för alla moderföretag som omfattas av årsredovisningslagstiftningen, varför reglernas tillämpningsområde inte begränsas till vissa typer av moderföretag. Den förenkling som direktivet innebär genomförs alltså för fler företag än direktivet kräver.

4.2 Redovisning av utgifter för företagsbildning

Bedömning: Vad som sägs i ändringsdirektivet om att vissa företag får undantas från skyldigheten att i en not lämna upplysningar om bolagsbildningskostnader bör inte föranleda några ändringar i svensk rätt.

Skälen för bedömningen: I det fjärde bolagsrättsliga direktivet finns bestämmelser om bl.a. avskrivning av kostnader för bolagsbildning, om nationell lagstiftning tillåter att sådana kostnader aktiveras som en tillgång (se artikel 34). De belopp som redovisas som bolagsbildningskostnader ska förklaras i en not.

Det fjärde bolagsrättsliga direktivet har nu ändrats så att medlemsstaterna får tillåta att bolag vars storlek inte överstiger vissa gränsvärden inte behöver lämna upplysningar om bolagsbildningskostnader i en not.

Enligt svensk rätt får utgifter för företagsbildning inte tas upp som tillgång (4 kap. 2 § andra stycket årsredovisningslagen). Detta gäller även för finansiella företag (4 kap. 1 § ÅRKL och 4 kap. 1 § ÅRFL).

Eftersom svensk rätt inte tillåter att utgifter för företagsbildning aktiveras som en tillgång i balansräkningen, föranleder ändringsdirektivet inga ändringar i svensk lagstiftning.

5 Ikraftträdande

Förslag: De nya bestämmelserna om undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning ska träda i kraft den 1 juli 2010.

Skälen för förslaget: Ändringsdirektivet ska vara genomfört i nationell rätt den 1 januari 2011. Eftersom lagändringarna innebär förenklingar för företagen, bör ändringarna träda i kraft så snart som möjligt. Den 1 juli 2010 framstår som en lämplig tidpunkt.

Ändringen tar endast sikte på frågan om en koncernredovisning måste upprättas eller inte och innebär lättnader för vissa företag. Reglerna bedöms därför kunna tillämpas även om koncernredovisningen avser ett räkenskapsår som har inletts före ikraftträdandet. Några övergångsbestämmelser bedöms alltså inte nödvändiga.

6 Förslagets konsekvenser

Syftet med ändringsdirektivet är att minska den administrativa bördan för företagen. Avsikten med ändringen i det sjunde bolagsrättsliga direktivet är att befria vissa moderföretag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning. För att genomföra direktivet föreslås ändringar i årsredovisningslagstiftningen. Någon alternativ lösning för att uppfylla direktivets krav bedöms inte finnas.

För noterade företag innebär de nya bestämmelserna att koncernredovisning inte behöver upprättas i den angivna situationen, vilket i sin tur innebär att IFRS och IAS inte behöver tillämpas.

Förslaget om undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning i vissa fall torde inte innebära någon skillnad för icke noterade företag, eftersom följderna av 7 kap. 5 § årsredovisningslagen torde vara att koncernredovisning inte behöver upprättas, om moderföretagets samtliga dotterföretag är av ringa betydelse.

De företag som berörs är alltså moderföretag som är underställda lagstiftningen i en medlemsstat och vars värdepapper är noterade på en reglerad marknad i en medlemsstat. Förslaget berör företag verksamma inom alla tänkbara olika branscher. Det bedöms inte finnas anledning att ta särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Tillväxtverket (tidigare Verket för näringslivsutveckling, Nutek) har på uppdrag av regeringen mätt vilka s.k. administrativa kostnader det statliga regelverket medför för företagen. Kostnaderna för att följa IFRS och IAS har dock inte mätts. Inte

heller finns, såvitt känt, några uppgifter om hur många noterade företag som endast har dotterföretag av ringa betydelse. Utan sådana uppgifter är det inte möjligt att göra någon beräkning av vilken effekt de föreslagna ändringarna har på den administrativa bördan för företagen.

I EG-kommissionens konsekvensanalys⁸, som genomfördes under arbetet med att ta fram förslaget till ändringsdirektiv, görs det en uppskattning att det tar tre till sex dagars extra arbete för företagen att anpassa redovisningen till IFRS och IAS samt att upprätta koncernredovisning. Vidare anges det att revisorsgranskningen av en sådan koncernredovisning uppskattningsvis tar två till fyra dagars extra arbete. I konsekvensanalysen, som tar sikte på företag i Storbritannien, uppskattas merkostnaden för att med tillämpning av IFRS upprätta koncernredovisning till mellan ca 2 850 och ca 5 700 euro per bolag. Av de bolag som upprättar koncernredovisning i Storbritannien har ca tio procent endast dotterföretag av ringa betydelse. Ändringarna bedöms innebära en minskning av företagens administrativa börda även i Sverige. Uppgifterna kan dock inte utan vidare ligga till grund för några närmare slutsatser om reglernas effekter för svenska företag.

Förslagen bedöms inte innebära någon nackdel för personer som har intresse av att ta del av finansiell information om koncernen, eftersom en koncernredovisning i princip skulle innehålla samma uppgifter som årsredovisningen i moderföretaget.

Förslagen bedöms inte påverka företagens konkurrensförhållanden. Förslagen bedöms varken medföra några miljömässiga eller sociala effekter. Inte heller har förslaget någon betydelse ur ett jämställdhetsperspektiv.

Lagändringarna bör träda i kraft senast den dag då direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna. I övrigt behöver inga särskilda hänsyn tas när tidpunkten för ikraftträdande bestäms. Det

⁸ SEC(2008) 466/2.

bedöms inte finnas några behov av särskilda informationsinsatser i samband med ikraftträdandet.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

7 kap. Koncernredovisning

7 kap. 1 §

Ett moderföretag *ska* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 2, 3 eller 3 a §.

Av paragrafen framgår att ett moderföretag som huvudregel ska upprätta koncernredovisning och att det i vissa angivna paragrafer finns undantag från denna skyldighet. En hänvisning till 3 a § har lagts till. Av 3 a § framgår att ett moderföretag vars dotterföretag är av ringa betydelse inte behöver upprätta koncernredovisning.

I övrigt har en språklig justering gjorts.

7 kap. 3 a §

Ett moderföretag behöver inte upprätta koncernredovisning, om moderföretagets samtliga dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till kravet i 6 § på rättvisande bild. Koncernredovisning ska dock upprättas, om flera dotterföretag tillsammans har mer än sådan ringa betydelse.

Paragrafen är ny och genomför artikel 2 i ändringsdirektivet. Den innehåller bestämmelser om att moderföretag i vissa fall inte behöver upprätta koncernredovisning.

Koncernredovisningen ska ge en rättvisande bild av ställningen och resultatet för de företag, betraktade som en enhet, som omfattas av koncernredovisningen. Om moderföretagets samtliga dotterföretag är av ringa betydelse för att ge en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat, får moderföretaget låta bli att upprätta en koncernredovisning. Detta gäller dock inte om två eller fler dotterföretag, som var för sig har ringa betydelse, tillsammans har en sådan betydelse att en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat inte kan läggas fram utan att en koncernredovisning upprättas.

För att moderföretaget ska kunna underlåta att upprätta en koncernredovisning, måste den ekonomiska information som lämnas i moderföretagets egen årsredovisning vara tillräcklig för att ge läsaren en så riktig bild som möjligt av koncernens ekonomiska situation.

Bedömningen av om moderföretagets dotterföretag är av ringa betydelse motsvarar den som görs när ett eller flera dotterföretag med stöd av 5 § undantas från koncernredovisningen. Vilande dotterföretag är ett exempel på sådana dotterföretag som kan sägas vara av ringa betydelse.

Om moderföretaget, t.ex. efter att ha konstaterat att två eller fler dotterföretag tillsammans har mer än ringa betydelse, upprättar koncernredovisning är det inte uteslutet att andra dotterföretag kan undantas från koncernredovisningen med stöd av 5 §. Detta gäller dock inte för noterade företag, eftersom samtliga dotterföretag måste omfattas av koncernredovisningen (jfr 32 § och IAS 27 punkt 12).

Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

7 kap. 32 §

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1–3 a §§ om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
2. 4 § första stycket 4 om förvaltningsberättelse,

3. 7 § vad gäller hänvisningarna till 2 kap. 5 § om språk och form och 2 kap. 7 § om undertecknande,
4. 12 § första stycket om värderingsprinciper,
5. 14 § vad gäller hänvisningarna till följande bestämmelser i 5 kap.:
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
 - 12 § om lån till ledande befattningshavare,
 - 15 § första och tredje styckena om en ekonomisk förenings eget kapital,
 - 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
 - 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
 - 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt
- 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
 - 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
 - 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och
 - 25 § om avtal om avgångsvederlag,
6. 31 § första stycket, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll, och
7. 31 § andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Paragrafen innehåller en uppräknig av de bestämmelser som ska tillämpas av företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Enligt denna gäller kravet på att koncernredovisningen ska upprättas enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS) för företag som är underställda en medlemsstats lagstiftning och vars värdepapper på balansdagen är noterade på en reglerad marknad i en medlemsstat.

I *första stycket 1* har det lagts till en hänvisning till 3 a § som innehåller bestämmelser om att koncernredovisning inte behöver upprättas i vissa fall.

Det förhållandet att någon koncernredovisning inte behöver upprättas innebär att företaget inte heller behöver tillämpa IFRS och IAS.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

7 kap. Koncernredovisning

7 kap. 1 §

Kreditinstitut och värdepappersbolag som är moderföretag och sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket *ska* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 5 *eller* 6 a §.

För finansiella holdingföretag som omfattas av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar *ska* en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncernredovisningen.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om vilka kreditinstitut och värdepappersbolag som ska upprätta koncernredovisning.

I *första stycket* har en hänvisning till 6 a § lagts till. Av 6 a § framgår att moderföretag vars dotterföretag är av ringa betydelse inte behöver upprätta koncernredovisning.

I *andra stycket* har viss språklig justering gjorts.

7 kap. 6 a §

Ett moderföretag behöver inte upprätta koncernredovisning, om moderföretagets samtliga dotterföretag är av ringa betydelse med hänsyn till kravet i 7 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554) på rättvisande bild. Koncernredovisning ska dock upprättas, om flera dotterföretag tillsammans har mer än sådan ringa betydelse.

Paragrafen är ny. För en kommentar till lagändringen hänvisas till kommentaren till 7 kap. 3 a § årsredovisningslagen (1995:1554).

7 kap. 7 §

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § första och tredje styckena om skyldighet att upprätta koncernredovisning och i vissa fall kapitaltäckningsanalys,

2. 2 § vad gäller hänvisningen till

a) 7 kap. 4 § första stycket 4 årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelse,

b) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

c) 7 kap. 31 § andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,

3. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

– 12 § om lån till ledande befattningshavare,

– 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

– 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

– 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

– 22 § om pensioner och liknande förmåner,

– 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

– 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och

– 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 2 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 4 § 3–6 denna lag om indelning av eget kapital,

e) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen,

f) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

4. 5–6 a §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Paragrafen innehåller en uppräknig av de bestämmelser som ska tillämpas av företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

I *första stycket 4* har det lagts till en hänvisning till 6 a § som innehåller bestämmelser om att koncernredovisning inte behöver upprättas i vissa fall.

För en kommentar till lagändringen hänvisas till kommentaren till 7 kap. 32 § årsredovisningslagen (1995:1554).

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

7 kap. Koncernredovisning

7 kap. 2 §

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § ska följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

2 och 3 a §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas,

4 § 1–4 om koncernredovisningens delar,

5 § om dotterföretag som ska omfattas av koncernredovisningen,

6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,

7 § andra stycket om valuta,

8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,

9 § om minoritetsandelar,

10 § om balansdag,

12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,

13 § om elimineringar mellan koncernföretag,

15 § om förändringar i koncernens sammansättning,

16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

18–23 §§ om hur dotterföretag ska räknas in i koncernredovisningen,

25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag ska räknas in i koncernredovisningen, och

31 § andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.

Paragrafen innehåller upplysningar om vilka bestämmelser i årsredovisningslagen som ska tillämpas i fråga om koncernredovisning i försäkringsföretag.

I uppräknningen har det lagts till en hänvisning till 7 kap. 3 a § årsredovisningslagen (1995:1554), som innebär att ett moderföretag, vars dotterföretag är av ringa betydelse, inte behöver upprätta koncernredovisning. För en kommentar till lagändringen hänvisas till kommentaren till 7 kap. 3 a § årsredovisningslagen.

7 kap. 5 §

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
2. 2 § vad gäller hänvisningarna till
 - a) 7 kap. 2 och 3 a §§ årsredovisningslagen (1995:1554) om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
 - b) 7 kap. 4 § första stycket 4 samma lag om förvaltningsberättelse,
 - c) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,
 - d) 7 kap. 31 § andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,
3. 3 § 1, 2 och 4 såvitt avser hänvisningen till 7 kap. 12 § första stycket årsredovisningslagen, med särskilda regler om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
4. 4 § vad gäller hänvisningarna till
 - a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,
 - b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:
 - 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
 - 12 § om lån till ledande befattningshavare,
 - 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
 - 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
 - 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, samt
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- c) 5 kap. 2 § 3 och 7 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,
- d) 5 kap. 3 § 4 denna lag om villkorad återbäring,
- e) 5 kap. 4 § 1–3, 5 och 7–9 denna lag om eget kapital och av-sättningar,
- f) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt
- g) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av de bestämmelser som ska tillämpas av företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

I *första stycket 2 a* har det lagts till en hänvisning till 7 kap. 3 a § årsredovisningslagen (1995:1554) som innehåller bestämmelser om att koncernredovisning inte behöver upprättas i vissa fall.

För en kommentar till lagändringen hänvisas till kommentaren till 7 kap. 32 § årsredovisningslagen.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2010. Bestämmelserna tillämpas från och med samma dag, även om räkenskapsåret inleddes före ikraftträdandet. Detta innebär att ett moderföretag kan tillämpa det nya undantaget första gången en koncernredovisning ska upprättas efter ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/49/EG

av den 18 juni 2009

om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG vad gäller krav på offentlighet för medelstora företag och skyldigheten att upprätta sammanställd redovisning

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 44.1,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) I ordförandeskapets slutsatser från mötet den 8 och 9 mars 2007 betonade Europeiska rådet att minskning av administrativa bördor är en viktig åtgärd för att stimulera Europas ekonomi, särskilt genom dess återverkningar för små och medelstora företag. Europeiska rådet framhöll att kraftfulla gemensamma insatser från såväl Europeiska unionen som medlemsstaterna är nödvändiga för att minska de administrativa bördorna.

(2) Redovisning och revision har lyfts fram som områden inom vilka de administrativa bördorna för företag i gemenskapen kan minskas.

(3) I kommissionens meddelande av den 10 juli 2007 om ett förenklat företagsklimat på områdena bolagsrätt, redovisning och revision identifieras ändringar som är nödvändiga att göra i rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag ⁽³⁾ och rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning ⁽⁴⁾. Särskilt uppmärksamhet riktades mot att ytterligare lätta på rapporteringskraven för små och medelstora företag.

(4) Tidigare har att ett antal ändringar gjorts för att göra det möjligt för företag som omfattas av tillämpningsområdet för direktiven 78/660/EEG och 83/349/EEG att använda redovisningsmetoder i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS). I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ⁽⁵⁾ måste företag vars värdepapper är noterade på en reglerad marknad i en medlemsstat upprätta sin concernredovisning i enlighet med IFRS, och är därför undantagna från de flesta av kraven i direktiven 78/660/EEG och 83/349/EEG. Dessa direktiv ligger emellertid fortfarande till grund för små och medelstora företags redovisning i gemenskapen.

(5) Små och medelstora företag omfattas ofta av samma regler som större företag, men deras särskilda redovisningsbehov har sällan utvärderats. I synnerhet är det ökade antalet krav på offentliggöranden betungande för sådana företag. Omfattande rapporteringskrav skapar en finansiell börda och kan hindra en effektiv användning av kapital för produktiva syften.

(6) Tillämpningen av förordning (EG) nr 1606/2002 har också visat att det finns ett behov av att klargöra förhållandet mellan redovisningsreglerna enligt direktiv 83/349/EEG och IFRS.

⁽¹⁾ EUT C 77, 31.3.2009, s. 37.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 18 december 2008 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 11 maj 2009.

⁽³⁾ EGT L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁽⁴⁾ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1.

⁽⁵⁾ EGT L 243, 11.9.2002, s. 1.

(7) Även om kostnader för bolagsbildning kan redovisas som tillgångar i balansräkningen, krävs enligt artikel 34.2 i direktiv 78/660/EEG att dessa kostnader förklaras i en not. Små företag kan undantas från denna upplysnings-skyldighet i enlighet med artikel 44.2 i det direktivet. För att minska den onödiga administrativa bördan bör det även vara möjligt att undanta medelstora företag från denna upplysningsskyldighet.

(8) Enligt direktiv 83/349/EEG måste ett moderföretag upprätta en sammanställd redovisning även om det enda dotterföretaget eller alla dotterföretag sammanlagt endast har ringa betydelse med hänsyn till de syften som anges i artikel 16.3 i det direktivet. Dessa företag omfattas följaktligen av förordning (EG) nr 1606/2002 och är därför skyldiga att upprätta sammanställda redovisningar enligt IFRS. Detta krav anses vara betungande när ett moderföretag endast har dotterföretag av ringa betydelse. Ett moderföretag bör därför undantas från skyldigheten att upprätta en sammanställd redovisning och ett sammanställt årsbokslut om det endast har dotterföretag som anses vara av ringa betydelse, både sett för sig och sammanlagt. Även om denna lagstadgade skyldighet bör tas bort, bör ett moderföretag fortfarande kunna upprätta en sammanställd redovisning och ett sammanställt årsbokslut på eget initiativ.

(9) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att minska de administrativa bördor som är kopplade till vissa krav på offentliggörande för små och medelstora företag samt skyldigheten att upprätta en sammanställd redovisning för vissa företag inom gemenskapen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(10) Direktiven 78/660/EEG och 83/349/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.

(11) I enlighet med artikel 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽¹⁾ uppmantras medlemsstaterna att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

(1) EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändring av direktiv 78/660/EEG

I artikel 45.2 i direktiv 78/660/EEG ska första meningen i andra stycket ersättas med följande:

"Medlemsstaterna får ge de bolag som avses i artikel 27 tillätsel att utelämnas de upplysningar som föreskrivs i artiklarna 34.2 och 43.1.8."

Artikel 2

Ändring av direktiv 83/349/EEG

I artikel 13 i direktiv 83/349/EEG ska följande punkt införas:

"2a. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 och artiklarna 5 och 6 ska moderföretag som lyder under en medlemsstats lagstiftning och som endast har dotterföretag av ringa betydelse med hänsyn till de syften som anges i artikel 16.3, både sett för sig och sammanlagt, undantas från skyldigheten enligt artikel 1.1."

Artikel 3

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 2011. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 4

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 5

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 18 juni 2009.

På Europaparlamentets vägnar
H.-G. PÖTTERING
Ordförande

På rådets vägnar
Š. FÜLE
Ordförande

Departementsserien 2009

Kronologisk förteckning

1. Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning. Fö.
2. Skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Jo.
3. Fordonsbesiktning. N.
4. Översyn av vissa mediemyndigheter – en effektivare administration. Ku.
5. Författningsändringar med anledning av VIS-förordningen. Ju.
6. Ekonomiska villkor för ledamöter av Europaparlamentet. Ju.
7. Effektivare regler och bättre beslutsunderlag för arbetsmarknadspolitiken. A.
8. Genomförandet av delar av Prümrådsbeslutet. Ju.
9. Förbättrad utslussning från sluten ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret. Ju.
10. Stärkt finanspolitiskt ramverk – översyn av budgetlagens bestämmelser om utgiftstak. Fi.
11. Oberoendet i den kommunala revisionen. Fi.
12. Registrering av personuppgifter vid katastrofer utomlands. Ju.
13. Konsumenttjänster m.m. Ju.
14. Konsumentombudsmannen – en översyn IJ.
15. En enklare ledighetslagstiftning. A.
16. Produktsäkerhet vid offentliga tjänster. IJ.
17. Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism. Ju.
18. Behovsbedömning av annat än ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. S.
19. Insatser för en alkohol- och narkotikafri graviditet. S.
20. Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särvtux. U.
21. Bortom krisen. Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin. U.
22. Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m. Ju.
23. Det nya punktskattedirektivet. Fi.
24. Effektivare skatter på klimat- och energiområdet. Fi.
25. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. Del 1+2. U.
26. Förbättringar i arbetslöshetsförsäkringen. A.
27. Ny lag om ekologisk produktion. Jo.
28. Ny delgivningslag m.m. Ju.
29. Återbetalningsskyldighet i straffrättsliga förfaranden, m.m. Ju.
30. Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet. Fi.
31. Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse. S.
32. Teknisk sprit m.m. S.
33. Förändringar i Lex Sarah-bestämmelsen m.m. S.
34. Ett undantag från skyldigheten att upprätta concernredovisning. Ju.

Departementsserien 2009

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Författningsändringar med anledning av VIS-förordningen. [5]
- Ekonomiska villkor för ledamöter av Europaparlamentet. [6]
- Genomförandet av delar av Prömrådsbeslutet. [8]
- Förbättrad utslussning från sluten ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret. [9]
- Registrering av personuppgifter vid katastrofer utomlands. [12]
- Konsumenttjänster m.m. [13]
- Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism. [17]
- Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m. [22]
- Ny delgivningslag m.m. [28]
- Återbetalningsskyldighet i straffrättsliga förfaranden, m.m. [29]
- Ett undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning. [34]

Försvarsdepartementet

- Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning. [1]

Socialdepartementet

- Behovsbedömning av annat än ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. [18]
- Insatser för en alkohol- och narkotikafri graviditet. [19]
- Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse. [31]
- Teknisk sprit m.m. [32]
- Förändringar i Lex Sarah-bestämmelsen m.m. [33]

Finansdepartementet

- Stärkt finanspolitiskt ramverk – översyn av budgetlagens bestämmelser om utgiftstak. [10]

- Oberoendet i den kommunala revisionen. [11]
- Det nya punktskattedirektivet. [23]
- Effektivare skatter på klimat- och energiområdet. [24]
- Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet. [30]

Utbildningsdepartementet

- Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särvox. [20]
- Bortom krisen. Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin. [21]
- Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. Del 1+2. [25]

Jordbruksdepartementet

- Skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. [2]
- Ny lag om ekologisk produktion. [27]

Näringsdepartementet

- Fordonsbesiktning. [3]

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

- Konsumentombudsmannen – en översyn. [14]
- Produktsäkerhet vid offentliga tjänster. [16]

Kulturdepartementet

- Översyn av vissa mediemyndigheter – en effektivare administration. [4]

Arbetsmarknadsdepartementet

- Effektivare regler och bättre beslutsunderlag för arbetsmarknadspolitiken. [7]
- En enklare ledighetslagstiftning. [15]
- Förbättringar i arbetslöshetsförsäkringen. [26]